

Vastine Metsäparooni Oy:n ympäristölupapäätöksestä tehtyihin valituksiin, diaarinro 303/2023

Rakennus- ja ympäristölautakunta 16.05.2023 § 52
321/11.01.00.00/2022

Vaasan hallinto-oikeus pyytää rakennus- ja ympäristölautakunnan vastinetta kiinteistöjen RN:o [REDACTED] sekä RN:o [REDACTED] omistajien valituksiin, jotka on tehty rakennus- ja ympäristölautakunnan 7.2.2023 §:ssä 16 Metsäparooni Oy:lle myönnetyn ympäristöluvan johdosta.

Valituksissa vaaditaan Metsäparooni Oy:lle myönnetyn ympäristöluvan ja ennakkoaloitusluvan kumoamista sekä ennakkoaloitusluvalla tapahtuvan toiminnan keskeyttämistä. Toissijaisesti kiinteistön RN:o [REDACTED] omistaja vaatii muutoksia lupamääräyksiin. Valitukset ovat samansisältöisiä ja ne esitetään kokonaisuudessaan esityslistan oheismateriaalina. Seuraavaan on koottu valitusten pääasialliset kohdat.

Ennakkoaloitusluvan osalta vaatimusta perustellaan sillä, että ennakkoaloitusluvalla ei ole ollut perusteltua syytä. Ennakkoaloitusluvan ollessa voimassa, aiheutuu toiminnasta melu- ja pölyhaittaa ympäristölle ja ihmisille, eikä niitä voi poistaa muutoksenhaulla. Luvanhaltija voi tehdä vastaavaa haketustoimintaa ja varastoida muualla käytössään olevalla alueella. Ennakkoaloitusluvassa toimintaa ei ole myöskään rajattu mitenkään eikä edellytetty suojaustoimia haittojen vähentämiseksi tai toimia hulevesien osalta.

Ympäristöluvan osalta luvan kumoamista perustellaan valituksissa vaatimuksella, että Metsäparoonin ja Parkanon Keräystuotteen luvat tulisi käsitellä yhdessä, koska niillä on toiminnallisia ja teknisiä yhteyksiä ja ovat ainakin rinnakkain. Lisäksi kiinteistöllä sijaitseva pellettitehdas olisi tullut huomioida melu-, pöly- ja hajuhaittoja arvioitaessa. Yritykset toimivat omien tarpeidensa mukaisesti, eivätkä tuota melua eri aikoina kuten luvassa on esitetty. Melun ja pölyn lisäksi puu- ja hakekasat sekä kierrätysjätteen käsittely tuottavat haju- ja maisemahaittaa. Melulle ja pölylle ei edellytetä myöskään omavalvontaa. Pöly leviää jo nykyisin naapurikiinteistöille, eikä ole todennäköistä, että toiminnassa huomioidaan tuulioloja. Suojavallit ja puukasat eivät estä pölyn leviämistä ympäristöön, mistä todisteena on 23.1.2023 suoritetun haketuksen pölyn leviäminen yli 120 metrin päähän.

ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti kokonaismelun osalta olisi tullut edellyttää melumallinnusta sekä hulevesien johtamista laskeutusaltaan kautta, joita ei päätöksessä ole noudatettu. Lisäksi vesistöön johdettavien vesien laatua edellytettiin lausunnossa tarkkailtavan neljä kertaa vuodessa, joten kaupungin edellyttämä hulevesien käsittely murskevallin läpi ja kolmen vuoden välein tapahtuva tarkkailu eivät ole riittäviä. Lupamääräyksissä ei määrätä myöskään sammutusvesistä, vaikka hakevarastoilla on suuri itsesyttymisriski ja haketuksessa syntyvä hienojakoinen pöly on paloriski.

Tehdyt melumittaukset eivät kuvaa toimintaa, sillä mittauksen jälkeen haketin on vaihdettu suurempaan. Myös suojaavat puupinot haketetaan lopuksi ja haketusta on mahdollista tehdä koko alueella, jopa 50 metriä rannasta. Mittauksessa ei ole huomioitu myöskään kapeakaistaista melua.

Lupapäätöstä ei voida perustella myöskään sillä, että alue on aiemmin ollut teollisuus- ja varastoalueena. Sahatoiminta on päättynyt alueella v. 2002,

minkä jälkeen aluetta on käytetty pellettien valmistamiseen sisätiloissa ja lavojen varastoalueena. Puuterminaali ja haketus vähentävät naapurikiinteistöjen arvoa eikä lupamääräyksillä voida määrätä ulkopuolisten oleskelusta omalla kiinteistöllään.

Luvan sallima toimintapäivien määrä (32) ei ole vähäinen, kun huomioidaan muu Sahatie 1:n toiminta. Luvan mukaan sallitaan haketusta 32 päivänä päivittäin 11 tuntia. Kun haketetaan 11 tuntia 32 päivän aikana, tämä tekee tuntimääräksi 352 tuntia, mikä on huomattavasti suurempi määrä kuin ympäristöluvassa haettu tuntimäärä 200 tuntia. Myös kuormaus ja kuljetus sallitaan jokaiselle päivälle juhlapyhine ja aattoineen. Lisäksi yhdessä muiden toimijoiden kanssa, alueella ei ole sellaista hetkeä, ettei siellä olisi jokin toiminto käynnissä.

Lupamääräyksissä ei ole myöskään määräaikoja toimenpiteiden, kuten meluvallin ja patorakenteiden toteuttamiselle. Myöskään meluvallin paikkaa ei ole määrätty. Ennakoaloituslupa ei salli murskeen tai muun jätteen sijoittamista kiinteistön alueelle meluvalliksi.

Luvanhakija on käsitellyt ja hakettanut todistettavasti kiinteistön alueella myös maalattua lautaa.

Kiinteistön alueella on saastunutta maaperää ja kiinteistön nykyinen käyttö on tapahtunut suojaavan asfalttikerroksen päällä ilman kaivamista. Esim. aidan tolppien teko ja muu rakentaminen puhkaisevat suojan. Asfaltti on myös reikiintynyt. Luvan myöntämisessä olisi tullut huomioida maa-alueiden puhdistustarve, mitä ympäristönsuojelulaki (133 ja 135 §) velvoittaa. Maaperä on tutkittava uudelleen ja kastelu edesauttaa maaperässä olevien myrkyllisten aineiden leviämistä. ELY-keskukselta tulisi pyytää ajanmukainen lausunto alueen puhdistustarpeesta.

Lupamääräykset eivät ole riittäviä Poikkeusjärven suojelemiseksi, kun sadevedet valuvat asfaltin päällä järveen. Hulevesien estämiseksi tehdyt murskekasat ovat ilmeisesti Keräystuotteen betonimursketta, eivätkä ole kiinteistön omalla alueella. Luvassa ei määrätä, missä työkoneita voi tankata. Myös hienojakoinen pöly leviää Poikkeusjärveen aiheuttaen rehevöitymistä. Yrittäjä ei ole myöskään tietoinen alueen sadevesikaivojen toiminnoista hakemuksen perusteella.

Yksittäiset lupamääräykset katsotaan liian yleisiksi. Määräyksillä on kiellettävä betonimurskeen tai muun jätteen käyttö vettä ohjaavissa rakenteissa, kierrätetyn puun hakettaminen, meluavan toiminnan harjoittaminen ennen riittäviä suojarakenteita sekä vaadittava omavalvontaa ja onnettomuuksien ilmoittamista viranomaisille. Lisäksi hakkeen kuormaus on kiellettävä viikonloppuisin ja arkipyhisin ympäri vuoden. Melun arvioinnissa tulee mittauspaikkojen määrä ja sijainti valita niin, että melun leviäminen kuvataan riittävällä tavalla ja mittauksessa huomioidaan laitteistojen ja haketuspaikkojen vaihtuminen. Toiminnan laajenemisen ei myöskään vaadita uutta lupakäsittelyä.

Yöllisten poikkeustilanteiden määrä (8 yötä) on kohtuuton eikä vuosimäärää ole rajoitettu. Melusuojaukselle ei ole määräaika, eikä 3 metriä korkea valli estä melun kuulumista, kun 4 metrin puupinokaan ei sitä estä. Määräyksillä tulee selkeästi estää melun 45 dB:n rajan ylittyminen ja toisen valituksen mukaan määräyksissä tulisi huomioida terveysuojeluviranomaisen lausunto, ettei melutasoa 55 dB saa ylittää päiväaikaan. Melu myös lisääntyy mittauksiin nähden, kun hakkuri siirtyy lähelle Poikkeusjärven rantaa. Pölyn leviäminen kiinteistön rajojen ulkopuolelle tulee myös selkeästi kieltää. Hulevesille tulee edellyttää

koontia yhteen paikkaan ja hallittua käsittelyä. Myös asfaltin kuntoa tulee tarkkailla ja sen tulee olla ehjä.

Toiminnasta voi aiheutua myös vesien pilaantumista öljyvuodon ja rehevöitymisen vuoksi, joten luvan käsittely tulee siirtää valtion ympäristölupaviranomaisen ratkaistavaksi. Kapungilla ei ilmeisesti ole käytettävissä myöskään riittävää osaamista asian käsittelemiseksi.

Lisäksi valituksissa viitataan lautakunnan aikaisempiin ratkaisuihin Metsäparooni Oy:n toiminnan osalta. Päätöksessä 1.3.2022 § 17 lautakunta totesi, että Metsäparooni Oy ei tarvitse ympäristölupaa, kun naapurit sitä vaativat. Valituksessa vaaditaan, että lupa on haettava myös muualta tuodun hakkeen välivarastointiin ja kuljetuksiin. Päätöksessä 7.3.2023 lautakunta päätti olla ryhtymättä hallintopakotoimiin ja rikosilmoituksen tekoon toiminnanharjoittajaa kohtaan.

Oheisaineistona tehdyt valitukset

Valmistelija: ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo, p. 044 7865 650

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää vastineenaan valituksiin ilmoittaa, että valitukset tulee hylätä ympäristölupapäätöksessä näkyvin perustein sekä seuraavin lisäperustein:

Ennakoaloituslupa voidaan myöntää, ellei muutoksenhaku tee sitä hyödyttömäksi. Kun toiminta ei edellytä kiinteistöllä mitään rakentamista, voidaan toiminnan tuloksena syntyneet varastokasat poistaa alueelta ja palauttaa alue toimintaa edeltävään kuntoon ilman, että siitä olisi aiheutunut peruuttamattomia vaikutuksia ympäristöön. Ennakoaloitusluvan toimittaessa on noudatettava annettuja lupamääräyksiä, joten toiminnalle on annettu määräyksiä, joiden ansiosta toiminnasta ei voida katsoa aiheutuvan myöskään kohtuutonta haittaa naapurustolle. Vain pysyvä meluvalli voidaan korvata väliaikaisesti suojaavilla puukasoilla, koska pysyvän vallin rakentaminen olisi kohtuutonta, mikäli lupaa alueelle ei myönnettäisi.

Metsäparooni Oy:n ja Parkanon Keräystuote Oy:n ympäristölupia ei voida käsitellä yhdessä luvassa, koska kyseessä on eri toiminnanharjoittajat eikä toiminnoilla ole toiminnallista yhteyttä. Sen sijaan eri toimintojen yhteisvaikutuksia tulee luvissa tarkastella ja niitä on luvassa käsitelty erityisesti melun osalta. Eri aikaan aloittavia toimijoita ei voida edellyttää myöskään hakemaan lupia samanaikaisesti.

Toiminta-aikojen osalta valituksessa katsotaan, että hakemus ja päätös ovat ristiriidassa. Päätöksessä sallitaan toiminta 32 päivän aikana 11 tunnin ajan. Päätös ei tarkoita, että toiminnanharjoittajan tulee toimia 32 päivän ajan koko 11 tunnin ajan. Hakemusosa on osa päätöstä ja haettu enimmäistuntimäärä 200 tuntia vuodessa on haketuken maksimiaika, mitä valvotaan kirjanpidolla.

Melu- ja pölyhaittojen osalta valituksissa mainitaan haju- ja maisemahaitat. Lautakunnan käsityksen mukaan puun ja hakkeen varastoinnista aiheutuva haju sopii hyvin maakuntakaavan maaseutualueelle, joka on tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Puukatut soveltuvat myös maisemallisesti maaseutu ympäristöön ja esim. alueella aikaisemmin ollut laajaa lavojen varastoaluetta paremmin. Päätöksessä ilmoitettu viittaus kiinteistön aikaisemman toiminnan huomioimiseen viittaa

valittajankin esiin tuomaan kiinteistön käyttöön myös sahan jälkeen tuotanto- ja varastoalueena (pellettien tuotanto, lavojen ja muiden tuotteiden varastoalue).

Melun osalta tehdyt mittaukset ja yhteisvaikutusten arviointi katsotaan riittäväksi haketuspäivien määrä huomioiden. Lupamääräyksellä 8 on asetettu myöskin sallitut melurajat toiminnalla. Mikäli ympäristölupa saa lainvoiman, tulee luvassa edellytetty meluvalli ja muut luvassa edellytetyt torjuntatoimet olla tehtynä ennen toiminnan aloittamista. Lupamääräykset ovat ehtoja toiminnalle, joten niille on ”määräaika” (lupamääräys 7). Meluvallia ei ole kuitenkaan edellytetty vielä ennakoalitusluvan mukaiselle toiminnalle, koska sen rakentaminen olisi kohtuutonta ennen luvan lainvoimaisuutta, mikäli lupa ei saisi lainvoimaa. Lupaviranomainen voi myös edellyttää tehokkaampaa meluntorjuntaa, mikäli lupamääräyksellä edellytetty suojaus ei mittausten mukaan ole riittävä (lupamääräys 19).

Sahatien 1 kiinteistöllä on päinvastoin kuin valituksessa mainitaan, paljon myös päiviä, jolloin häiritsevää toimintaa ei ole. Kaikki meluavat haketukset ja murskaukset ovat kiellettyjä kesä-heinäkuun ajan ja läheisempi Metsäparoonin puun haketus jopa 4 kesäkuukautta. Läheskään kaikkina muinakaan päivinä ei kiinteistöllä ole häiritsevää toimintaa, vaikka toiminta-ajat sallisivat, sillä molempien luvanhaltijoiden toiminta on tyypiltään ajoittaista eikä jatkuvaa.

Haketuksen ja asutuksen väliin edellytetty melusuojaus paikka ja rakenne määrätään tarkasti rakentamiseen haettavan toimenpideluvan yhteydessä. Valli rakennetaan hakijan vastineen mukaan luoteis-pohjoissuunnassa nimenomaan valittajien kiinteistöjen ja toiminnan väliin, jolloin se tehokkaimmin toimii meluntorjunnassa. Siten toiminta pysyy kiinteistön eteläpuoliskolla ja huoli haketuksen siirtymisestä Poikkeusjärven rantaan on perusteeton.

Pölyn osalta on niin ikään edellytetty toimia haittojen ehkäisemiseksi eikä haittaa alueen ulkopuolelle saa aiheutua (lupamääräys 9).

Hulevedet ohjataan ympäröivään maastoon ja rannan läheisyydessä olevaan erijakeisista aineksista olevaan murskevalliin, joka pidättää kiintoainesta vesistä. Kiinteistön omistaja on hankkinut omistukseensa kiinteistön RN:o 581-435-876-3 (yhteinen vesialue), mihin kiintoaineksen pidättämiseen tarkoitettu valli on rakennettu. Valli on tehty neitseellisistä maa-aineksista siten, että karkeampi aines on ensin ja hienempi järven puolella, eikä sitä ole tehty jätetesta. Lautakunta katsoo päätöksessään, että valli pidättää puuterminaalin kaltaisen kiintoaineksen paremmin kuin selkeytysallas päätöksessä ilmenevin perustein. Lautakunta käyttää lupasasioissa itsenäistä harkinta- ja päätösvaltaa, eikä kaikkia eri lausunnoissa esiin tuotuja seikkoja tarvitse noudattaa.

Mahdollisten polttoainevuotojen osalta toiminnanharjoittajan tulee ryhtyä torjuntatoimiin ja lainsäädäntö edellyttää kaikkia toimijoita ilmoittamaan mahdolliset kemikaalivuodot pelastusviranomaiselle. Päätöksessä edellytetään myös asfaltin kunnon tarkkailua ja korjaamista (määräykset 14-16). Sen sijaan sammutusvesille ei ole erityistä määräystä, koska mahdollinen puhtaan puuaineksen palosta ei aiheudu erityistä vaaraa ympäristölle eikä sammuttamiseen tarvita ympäristölle haitallisia kemikaaleja. Jätepuuta ei ole sallittu tuotavan murskattavaksi.

Poikkeusjärven tarkkailu katsotaan riittäväksi, koska vesistöissä tapahtuvat muutokset ovat hitaasti nähtävissä, eikä vesistöön terminaalitoiminnasta

aiheudu erityistä kuormitusta, kun kiintoaines saadaan erotettua hulevesistä murskepadolla. Vuosittainen näytteenotto on ylimitoitettu normaalin puhtaan puun hakettamistoiminnan ja varastoinnin osalta, kun toiminnot eivät sijaitessaan kauempana asutuksesta vaadi mitään lupaa tai tarkkailua.

Rakennus- ja ympäristölautakunta ei ole toimivaltainen viranomainen pilaantuneen maaperän osalta eikä se voi edellyttää maaperätutkimuksia ympäristöluvan yhteydessä, ellei siihen ole erityisiä syitä. ELY-keskus on Parkanon Keräystuote Oy:n luvan yhteydessä todennut, että mikäli alueella ei rakenneta tai kaiveta maaperää, ei luvan mukaiselle toiminnalle ole esteitä. Myöskään Metsäparooni Oy:n luvan yhteydessä ELY-keskus ei ole lausunnossaan esittänyt pilaantuneen maaperän osalta huomioita tai toimenpiteitä.

Kun puutermiinalin kaltainen toiminta ei ole suoraan ympäristönsuojelulaissa määrätty luvanvaraiseksi, vaan luvanvaraisuus määräytyy ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin kohdan 3 mukaan (naapL 17 §), on lupaviranomainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Toiminnasta ei aiheudu sellaisia päästöjä vesistöön, että siitä voisi aiheutua vesistön pilaantumista ja asia tulisi siirtää valtion viranomaisen ratkaistavaksi. Toiminnan muutoksista on edellytetty myös ilmoitus ja toiminnan olennaisesta laajentumisesta uusi lupahakemus (kohta luvan voimassaolo) päinvastoin kuin valituksessa esitetään.

Valituksissa viitataan myös toiminnasta tehtyihin muihin päätöksiin, jotka eivät kuulu ympäristölupakäsittelyyn. Päätöksessä 1.3.2022 arvioitiin sitä, pitääkö pelkän hakkeen varastointiin olla ympäristölupa. Päätös 7.3.2023 koski valittajan vaatimusta tehdä rikosilmoitus toiminnasta, jolla ei ole ympäristölupaa ja lopettamaan luvaton toiminta. Kun toiminnanharjoittaja oli hakenut ja hakijalle oli jo myönnetty ympäristölupa, ei lautakunta katsonut vaatimuksia tarpeellisiksi. Myös poliisi päätyi esikäsittelyssään 20.4.2023 ratkaisuun, että valittajan poliisille tekemä tutkintailmoitus ei antanut aihetta esitutkintaan ja päätti tutkinnan.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.